

Arviomuistio maakaaren muutostarpeista

Johdanto

Oikeusministeriössä on laadittu virkatyönä arviomuistio maakaaren muutostarpeista. Arviomuistion tarkoituksena on tunnistaa maakaaren soveltamisen kannalta merkityksellisiä toimintaympäristön ja muun lainsäädännön muutoksia sekä mahdollisia maakaaren muutostarpeita ja -vaihtoehtoja.

Muistiossa käsitellyt tarpeet liittyvät mm. kiinteistön luovutusten muotovaatimusten ja lainhuudatusmenettelyn arviointiin, kiinteistökiinnitystä ja -panttausta koskevan sääntelyn selventämiseen, erityisten oikeuksien kirjaamiseen sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitoa koskevien menettelyjen ajantasaistamiseen.

Tausta

Kiinteistönomistuksella, kiinteistönvaihdannalla ja kiinteään omaisuuteen liittyvillä oikeussuhteilla on huomattava yhteiskunnallinen merkitys. Kiinteistöjä koskevien yksityisoikeudellisten oikeussuhteiden kannalta keskeinen säädös on vuoden 1997 alusta voimaan tullut maakaari. Kiinteistönomistukseen ja -vaihdantaan liittyvät olosuhteet ovat maakaaren voimassaolon aikana yhteiskunnan muuttuessa osin olennaisesti muuttuneet, minkä johdosta on syytä arvioida lain toimivuutta ja muutostarpeita

Tavoitteet

Arviomuistiota ja siitä avoimella lausuntokierroksella kerättävää palautetta käytetään mahdollisista tulevista lainvalmisteluhankkeista päättämiseen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Lausuntopyyntö noudattaa arviomuistion rakennetta. Kaikkiin lausuntopyynnössä oleviin kysymyksiin ei tarvitse vastata. Lausuntoa ei lähetetä erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne arviomuistiosta. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 31.1.2022.

Valmistelijat

lainsäädäntöneuvos Markus Tervonen, oikeusministeriö, puh 02951 50558, etunimi.sukunimi@om.fi

Linkit

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-951-3> - Maakaaren muutostarpeet -arviomuistio (valtioneuvoston julkaisuarkisto)

Liitteet:

[OM_2021_27_SO Maakaaren muutostarpeet .pdf](#) - Maakaaren muutostarpeet -arviomuistio (pdf-tiedosto)

Jakelu:

Aalto yliopisto, Rakennetun ympäristön laitos
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Business Finland
Digi- ja väestötietovirasto
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Elinkeinoelämän keskusliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Finanssiala
Finanssivalvonta
FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
Finnvera Oyj
Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto, oikeustieteiden laitos
Keskuskauppakamari
Keva
Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kuluttajaliitto

Lapin aluehallintovirasto
Lapin yliopisto, oikeustieteiden tiedekunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maanmittausinsinöörien Liitto ry
Maanmittauslaitos
Maanomistajain Liitto ry
Metsähallitus
Ohjelmisto- ja e-business ry
Patentti- ja rekisterihallitus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Puolustusministeriö
RAKLI ry
Sisäministeriö
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry
Suomen Kiinteistöarvointiyhdistys ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kiinteistönvälittäjät ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Lakimiesliitto
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen tuomariliitto ry
Suomen Vuokranantajat ry
Suomen Yrittäjät
TELA ry
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus TIEKE ry
Tuomioistuinvirasto
Turun yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulosottolaitos
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
Ympäristöministeriö

Yleistä

1. KYSYMYS (arviomuistion jakso 1.4): Onko muistiossa tunnistettu maakaaren kehittämisen kannalta keskeiset toimintaympäristön muutokset?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

2. KYSYMYS (arviomuistion jakso 1.5): Onko muistiossa tunnistettu maakaaren muutostarpeiden arvioinnin kannalta merkityksellinen muu lainsäädäntö ja sen kehitys?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

3. KYSYMYS (arviomuistion jakso 1.6): Miten arvioit yleisesti maakaaren muutostarpeita?

- Maakaari on kokonaisuudistuksen tarpeessa
- Maakaari on osittaisuudistuksen tarpeessa
- Maakareen kohdistuu vain yksittäisiä, pistemäisiä, muutostarpeita
- Maakaareen ei kohdistu muutostarpeita
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

Kiinteistön saanto ja lainhuuto

4. KYSYMYS (arviomuistion jakso 2.4.1): Tulisiko kiinteistön luovutusta koskevia muotovaatimuksia maakaareessa keventää?

- Kyllä
- Ei

- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

5. KYSYMYS (arviomuiston jakso 2.4.1): Jos vastasit edellä 4. kysymykseen "kyllä", mikä tai mitkä seuraavista esimerkeistä sopisivat mielestäsi parhaiten jatkovalmistelun lähtökohdiksi (vastaus alle tekstikenttään):

- Kaupanvahvistajaa koskevasta vaatimuksesta on tarpeen luopua

-Kirjaamisviranomaisen sähköisen vaihdantapalvelun sijaan/ohella on mahdollistettava nykyistä laajemmin myös vastaavien yksityisten palvelujen käyttö

-Kirjaamisviranomaisen sähköisen vaihdantapalvelun tulisi jatkossa olla yksinomainen vaihtoehto kiinteistökaupan tekemiseksi ja sähköistä vaihdantaa tulisi edistää kyseistä palvelua kehittämällä

-Maakaaren sääntelyn kehittämisessä tulisi ottaa mahdollisimman pitkälle mallia osakehuoneistorekisteriä koskevasta huoneistotietojärjestelmästä annetun lain sääntelystä

-Nykyiset saantotiedot ja niihin perustuva tietojensaantijärjestelmä voidaan jatkossa toteuttaa asianosaisten ilmoituksin

-Sähköisen kiinteistönvaihdannan kehittämisessä tulisi pyrkiä reaaliaikaiseen saannon kirjaamiseen

-Muu kommentti/ehdotus; mikä?

6. KYSYMYS (arviomuiston jakso 2.4.2): Tulisiko saannon kirjaamisen yhteydessä luopua varainsiirtoveron maksun valvonnasta?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

7. KYSYMYS (arviomuiston jakso 2.4.3): Tulisiko kuulutuslainhuudon myöntämisen edellytyksiä keventää/helpottaa nykyisestä?

- Kyllä
- Ei

- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

8. KYSYMYK (arviomuiston jakso 2.4.4): Tulisiko lepäämään jättämisen sääntelyä ja/tai menettelyä kehittää nykyisestä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kommentoida/perustella erikseen tarkemmin, pitäisikö helpottamisen/keventämisen koskea lepäämään jättämisen aikojen lyhentämistä, kirjaamisen automatisointia lepäämään jättämistilanteissa vai muuta seikkaa):

9. KYSYMYK (arviomuiston jakso 2.4.4): Tulisiko kiinteistön hankkimista perustettavan yhtiön lukuun muuten selventää laissa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kommentoida/perustella erikseen tarkemmin, pitäisikö selventämisen koskea esim. muiden yhtiömuotojen perustamista vai muuta seikkaa):

Kiinteistöpannioikeus

10. KYSYMYK (arviomuiston jakso 3.5.1): Tulisiko maakaaren kiinteistökiinnitystä ja -pannioikeutta koskevaa terminologiaa selventää lain lukemisen helpottamiseksi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

11. KYSYMYK (arviomuiston jakso 3.5.2): Onko syytä pyrkiä kiinnitysmenettelyjen yksinkertaistamiseen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kommentoida/perustella tarkemmin, tulisiko esimerkiksi monimutkaisimpia yhteiskiinnitysjärjestelyjä rajoittaa laissa vai tulisiko yksinkertaistamiseen lain muutosten sijaan kannustaa palvelujen kehittämisellä ja hinnoittelulla):

Erityisen oikeuden kirjaaminen

12. KYSYMYK (arviomuiston jakso 4.2.1): Tulisiko vuokraoikeutta ja muuta vastaavaa käyttöoikeutta koskevaa maakaaren sääntelyä kehittää tai selventää?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kuvailla tarkemmin, miten sääntelyä tulisi kehittää):

13. KYSYMYK (arviomuiston jakso 4.2.2): Tulisiko laissa säätää nykyistä tarkemmin hallinnanjakosopimuksesta?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kommentoida/perustella tarkemmin, mistä ja miten laissa tulisi säätää):

14. KYSYMYK (arviomuiston jakso 4.2.3): Tulisiko rakennusten asemaa selventää maakaareissa?

- Kyllä

- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kommentoida/perustella tarkemmin, mistä ja miten laissa tulisi säätää):

Muita muutostarpeita

15. KYSYMYKSET (arviomuiston jakso 5.1): Tulisiko maakaassa luopua alkuperäisen asiakirjan esittämistä koskevista vaatimuksista?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

16. KYSYMYKSET (arviomuiston jakso 5.2): Tulisiko maakaassa luopua päiväperiaatteesta ja siirtyä aikaprioriteetin arviointiin hakemuksen vireille tulon tarkemman ajankohdan perusteella?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

17. KYSYMYKSET (arviomuiston jakso 5.3): Tulisiko maakaaren kirjaamishakemusten käsittelyä koskevissa säännöksissä ottaa nykyistä kattavammin huomioon sähköiset toimintatavat?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi kuvailla tarkemmin miten säätelyä tulisi kehittää):

18. KYSYMYS (arviomuiston jakso 5.3): Tulisiko maakaassa luopua rekisteriviranomaisen sisäistä työnjakoa koskevasta yksityiskohtaisesta sääntelystä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

19. KYSYMYS (arviomuiston jakso 5.4): Tulisiko maakaaren virheen korjaamista koskevaa sääntelyä keventää ja/tai yhdenmukaistaa hallintolain sääntelyn kanssa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

20. KYSYMYS (arviomuiston jakso 5.5): Tulisiko haitantekotarkoituksessa tehtäviin kirjaamishakemuksiin puuttua maakaaren erityissäännöksin?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi esittää ehdotuksia tarkemman sääntelyn toteuttamistavasta):

21. KYSYMYS (arviomuiston jakso 5.6): Tulisiko maakaassa pyrkiä nykyistä tarkemmin määrittelemään kirjaamisasian asianosaiset ja/tai kirjaamisviranomaisen velvollisuus osoittaa asianosainen saattamaan asia tutkittavaksi oikeudenkäynnissä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos vastasit "kyllä", voit halutessasi esittää ehdotuksia tarkemman sääntelyn toteuttamistavasta):

22. KYSYMYS (arviomuistion jakso 5.7): Mitä lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pidon ja/tai siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon kannalta merkittäviä tietoja tunnistat?

23. KYSYMYS (arviomuistion jakso 5.7): Onko kiinteistökirjaamista koskevassa lainsäädännössä riittävästi tunnistettu viranomaisten tiedontarpeet ja tiedonhallinnon yleinen toimivuus?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta:

24. KYSYMYS (arviomuistion jakso 5.8): Tulisiko kirjaamisviranomaisen käytössä olla uhkasakkomenettelyn lisäksi muita keinoja saannon kirjaamisen varmistamiseksi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Alla voit halutessasi kommentoida/perustella vastausta (jos valitsit "kyllä", voit halutessasi kuvailla mahdollisia muita keinoja):

Muut kommentit

25. KYSYMYS: Tässä osiossa voit halutessasi kommentoida aiheita ja tehdä ehdotuksia, joita arviomuistiossa ja tässä lausuntopyyntöissä ei ole käsitelty. Voit myös antaa muuta palautetta, joka on mielestäsi syytä ottaa huomioon maakaaren muuttamista koskevista lainvalmisteluhankkeista päätettäessä.

Leinonen Antti
Oikeusministeriö

Tervonen Markus
Oikeusministeriö